

Sygn. akt V KK 333/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądaj (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **R. M.**,
skazanego z art. 286 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 16 grudnia 2014r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w K.
z dnia 14 października 2013r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części zobowiązującej R. M. do
naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem (pkt III);
wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 października 2013r., wydanym w trybie art. 335 k.p.k. w zw. z art. 343 § 1 k.p.k., R.M. został skazany za czyn określony w art. 286 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 3 lata; w punkcie trzecim wyroku, na podstawie art. 72 § 2 k.k. oskarżonego zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej

przestępstwem, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego „G.” M.Z. i K.Ś. kwoty 37.200 zł w terminie 2 lat od uprawomocnienia orzeczenia; oskarżony został zwolniony od obowiązku uiszczenia kosztów procesu.

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Kasację od tego wyroku, na korzyść R. M., wniosł Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej nałożenia obowiązku naprawienia szkody, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego – art. 343 § 1 i 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. polegającego na uwzględnieniu zawartego w akcie oskarżenia wadliwego wniosku prokuratora o skazanie R. M. bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie na podstawie art. 72 § 2 k.k., wbrew unormowaniu zawartemu w art. 415 § 5 k.p.k. obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, podczas gdy w tym zakresie Sąd Rejonowy w K. nakazem zapłaty z dnia 10 października 2011r., orzekł o obowiązku zapłaty przez oskarżonego kwoty będącej równowartością wysokości szkody na rzecz M. Z. i K. Ś.

Prokurator Generalny wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie III jego części dyspozytywnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja prokuratora Generalnego była zasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Przepis art. 415 § 5 zdanie drugie k.p.k. zawiera tzw. klauzulę antyкумуляcyjną, przewidującą, że obowiązku naprawienia szkody nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

W toku dochodzenia prowadzonego w tej sprawie prokurator uzyskał odpis nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Rejonowy w K. w dniu 10 października 2011r. w sprawie V GNc .../11, którym nakazano R. M. zapłacenie powodom M. Z. oraz K. Ś. kwoty 37.200 zł z ustawowymi odsetkami (k.36). Wprawdzie, jak wynika z dołączonego do kasacji kolejnego odpisu tego nakazu, uprawomocnił się on dopiero w dniu 24 listopada 2013r., ale ta kwestia nie ma istotnego znaczenia dla oceny prawidłowości zaskarżonego wyroku. Wszak

przepis art. 415 § 5 k.p.k. mówi nie tylko o prawomocnym orzeczeniu, ale i sytuacji sprawy zawisłej. Nie ulega natomiast wątpliwości, że ten nakaz dotyczył tego samego roszczenia, które wynikało z przestępstwa przypisanego R. M.

Dysponując odpisem nakazu zapłaty już prokurator uzgadniając z wówczas podejrzanym R. M. konsensualne zakończenie sprawy (art. 335 § 1 k.p.k.), nie miał podstaw do proponowania nałożenia obowiązku naprawienia szkody, gdyż uzgodnienie takie kolidowało z treścią art. 415 § 5 zd. drugie k.p.k. Błąd ten powtórzył we wniosku zawartym w akcie oskarżenia, a Sąd Rejonowy bezkrytycznie wniosek ten w całości zaakceptował i uwzględnił w zaskarżonym obecnie wyroku.

Bezspornym pozostaje, że klauzula antykumulacyjna dotyczy również nakładanego na podstawie art. 72 § 2 k.k. obowiązku naprawienia szkody, w którym to zakresie wypowiadał się już niejednokrotnie Sąd Najwyższy (por. wyroki z dnia 28 listopada 2012r., III KK 321/12 czy 16 listopada 2011r., III KK 270/11). *Ratio legis* tej klauzuli jest oczywiste – konieczność uniknięcia wielu tytułów wykonawczych dotyczących tego samego roszczenia. Do takiej natomiast sytuacji doprowadziło orzeczenie w zaskarżonym wyroku obowiązku naprawienia szkody, co do której w momencie wyrokowania toczyło się odrębne postępowanie, a obecnie o której już w tym innym postępowaniu prawomocnie orzeczono.

W tej sytuacji w pełni zasadnie Prokurator Generalny podniósł zarzut rżącego i mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenia przepisu art. 415 § 5 k.p.k. Trafny był też wniosek skarżącego, że wyeliminowanie stwierdzonego naruszenia nastąpi już przez uchylenie punktu trzeciego zaskarżonego wyroku, bez potrzeby wydawania jakiegokolwiek w tej mierze orzeczenia następczego.

Konsekwencją przedstawionego powyżej rozumowania musiało być orzeczenie wyrażone w części dyspozytywnej wyroku Sądu Najwyższego.

Wydatki postępowania kasacyjnego, zgodnie z art. 638 k.p.k. obciążają Skarb Państwa.